

Zalažući se za demokratske procedure, citirao je često Džefersonovu rečenicu „kompromis je strategija demokratije“ ali se beskompromisno borio za demokratiju, sa ogromnom ličnom hrabrošću

@NATAŠA VUČKOVIĆ*

Dragoljub Mićunović je bio filozof, profesor, političar. U svakoj od tih uloga davao je celog sebe, ulažući svoju ogromnu erudiciju, mudrost, talenat i hrabrost, obeleživši ovo naše doba dajući primer ličnog integriteta, moralne čvrstine i principijelnosti.

Nasuprot zabranama, policijskim praćenjima, hapšenjima, otpuštanju s posla, borbe za goli opstanak, harange štampe koje su trajale godinama. Zalažući se za demokratske procedure, citirao je često Džefersonovu rečenicu „kompromis je strategija demokratije“ ali se beskompromisno borio za demokratiju, sa ogromnom ličnom hrabrošću.

Profesor Dragoljub Mićunović bio je svedok i učesnik jednog burnog veka. Retko koja nedaća iz proteklih deset decenija ga je zaobišla. Rođen u Merdaru, dečastvo proveo u Skoplju, doživeo je izbegništvo početkom Drugog svetskog rata, i tad počeo da saznaje šta krize čine od ljudi, prijatelja, suseda. Posle rata, sa 17 godina, bez suda i krivice, odveden je na Goli otok da tamo provede skoro dve godine. Tad se prvi put suočio sa nepravdom, mračnim policijskim metodama koje uništavaju ljudske živote i ljudsko dostojanstvo. O Golom otoku govorio nam je mnogo, opisujući sve teške trenutke, ali je i tamo, kao vedra priroda, uspeo da pronađe solidarnost i ljudskost.

ENCIKLOPEDIJSKA ERUDICIJA

Voleo je profesuru i nešteditimice delio svoje znanje sa mladima, sa saradnicima i prijateljima, počev od rada u Kruševačkoj gimnaziji 50 - tih godina do dolaska na Filozofski fakultet kao asistent 1960. Bio je lider studentske bune na Filozofskom fakultetu 1968. o čemu svedoči i film njegovog prijatelja Želimira Žilnika „Lipanjaska gibanja“. Kako je sam govorio ocenjujući razne životne faze, tih junskih dana bio je najviše u skladu sa sobom i svojim uverenjima.

Ostao je bez pasoša od 1969. do 1975. – tad su to bile političke

Foto: BETA

Preminuo Dragoljub Mićunović, profesor, političar, jedan od obnovitelja Demokratske stranke i njen predsednik

Svedok i akter burnog veka

sankcije protiv slobodnih mislilaca. Naredna osveta režima stigla je 1975. kad je sa još sedam svojih kolega, udaljen sa Filozofskog fakulteta zbog političke nepodobnosti i kritike režima.

Vratio se na Fakultet tek 1989. Nastavio je da drži predavanja studentima svakog petka, čak i kad su ga obavezali predsednika Demokratske stranke već prilično okupirale. Na neka od tih predavanja pozivao je i nas, mlade saradnike i aktiviste iz Stranke a mi smo slušali s kakvom strašću je primere iz političke prakse antičke Grčke ugrađivao u moderne političke ideologije. Fascinirala je ta enciklopedijska erudicija, načitanost i pri tom nepogrešiva memorija.

Demokratsku stranku vo-

dio je od 1989. do 1994. kad je podneo ostavku. Stranku je razumevao, ne kao interesnu zajednicu, nego kao zajednicu prijatelja. Praksa ga je neretko razočaravala. Vodio je sastanke rukovodstva za neobičnim „osećajem za skup“ i posebnom socijalnom tehnikom – na kraju rasprave davao bi svoje tumačenje kojim bi objedinio iznete stavove, stvarajući osećaj da je postignut konsenzus, predupređujući lična trvenja i nezadovoljstva. Demokratski centar osnovao je s prijateljima 1996. s uverenjem da se politikom nije moguće baviti van političkih stranaka.

Organizovao je Okrugli sto opozicije 1999. godine, prvi sastanak na kome je počela da

se stvara Demokratska opozicija Srbije, rekavši na početku „Ovo je okrugli sto – nema ni čela ni začelja“, insistirajući na jednakosti učesnika, ali i na njihovoj odgovornosti za formiranje demokratske alternative. Mićun, kako smo ga svi zvali, bio je čovek dijaloga, dijaloga između ravnopravnih ljudi koji se međusobno poštuju i slušaju tražeći zajednička rešenja. U našoj Fondaciji skoro dve decenije je vodio Demokratski politički forum i Dijalog u Centru kao mesto gde se susreću ljudi različitog mišljenja, kadri da ih jedni drugim suprotstave s najboljim namerama da im se stavovi približe.

BORAC ZA SLOBODNOG GRAĐANINA I JAVNU REČ

Borba za slobodu, slobodnu javnu reč i slobodnog građanina utkana je u svaki deo Mićunovog života. To je borba protiv diktature, protiv policijske države koja kod nas, kako je govorio, ima decenijski kontinuitet, protiv represije države nad pojedin-

ORGANIZOVAO JE OKRUGLI STO OPOZICIJE 1999. GODINE, PRVI SASTANAK NA KOME JE POČELA DA SE STVARA DEMOKRATSKA OPOZICIJA SRBIJE

cem, protiv pravne nesigurnosti i vaninstitucionalne moći pojedinaca i grupa. Parlament je za njega bio mesto gde se kreira politika, kontroliše vlast i kreira demokratska politička kultura.

Uvek me oduševljavala njegova progresivnost i strastveni otpor prema svemu nazadnom, okoštalom i konzervativnom. Bio je vatreni zagovornik Srbije u Evropi.

Mićunović je ostavio dubok i neizbrisiv trag u borbi za demokratiju u Srbiji. Njegova dela, njegovi govori ostaju nam kao vodilje na tom putu. Nama, njegovim saradnicima i prijateljima, ostaju brojna sećanja na njegove priče i savete, kao putokazi u ovom vremenu. Svoje memoare nazvao je „Život u nevremenu“ ostavljajući iza sebe svedočanstvo kako se u takvim smutnim vremenima živi dostojanstveno i bori uporno.

Teško je oprostiti se od Mićuna – on je uvek bio tu, verovali smo da je večan. Govorio je da čovek živi onoliko koliko će drugi govoriti o njemu. Večno će ostati u našem sećanju i našim pričama.

* *Generalni sekretar Centra za demokratiju i dugogodišnja saradnica Dragoljuba Mićunovića*